

U S T A W A

z dnia 14 czerwca 1996 r.

o łączeniu i grupowaniu niektórych banków w formie spółki akcyjnej

Opracowano na podstawie: Dz. U. z 1996 r. Nr 90, poz. 406, Nr 156, poz. 775; z 1997 r. Nr 121, poz. 770, Nr 140, poz. 939, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119.

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady grupowania i łączenia się niektórych banków w formie spółki akcyjnej.

2. Przepisy ustawy stosuje się do banków w formie spółki akcyjnej, których kapitał akcyjny należy w całości do:

- 1) Skarbu Państwa,
- 2) banku państwowego, w rozumieniu ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 1992 r. Nr 72, poz. 359, z 1993 r. Nr 6, poz. 29, Nr 28, poz. 127 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 80, poz. 369 i Nr 121, poz. 591, z 1995 r. Nr 4, poz. 18 i Nr 133, poz. 654 oraz z 1996 r. Nr 10, poz. 61 i Nr 75, poz. 357),
- 3) przedsiębiorstwa państwowego, w rozumieniu ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1991 r. Nr 18, poz. 80, Nr 75, poz. 329, Nr 101, poz. 444 i Nr 107, poz. 464, z 1993 r. Nr 18, poz. 82 i Nr 60, poz. 280, z 1994 r. Nr 1, poz. 3, Nr 80, poz. 368 i Nr 113, poz. 547 oraz z 1995 r. Nr 1, poz. 2, Nr 95, poz. 474 i Nr 154, poz. 791),
- 4) spółki akcyjnej, której kapitał akcyjny należy do Skarbu Państwa.

Przepisy ustawy stosuje się również do banku w formie spółki akcyjnej, którego kapitał należy łącznie do dwóch lub więcej podmiotów wymienionych w pkt 1-4.

3. Przepisy ustawy mają także zastosowanie do banków w formie spółki akcyjnej, których kapitały akcyjne należą w całości do Narodowego Banku Polskiego albo w części do Narodowego Banku Polskiego a w części do jednego lub więcej podmiotów wymienionych w ust. 2 pkt 1-4.

4. W sprawach nie uregulowanych w niniejszej ustawie do grupowania oraz łączenia się banków, o których mowa w ust. 2 i 3, stosuje się przepisy Kodeksu handlowego.

Art. 2. 1. Grupę bankową, w rozumieniu przepisów ustawy, stanowi grupa dwóch lub więcej banków, o których mowa w art. 1 ust. 2 lub 3, zorganizowana w

ten sposób, że bank, zwany dalej „bankiem dominującym”, jest właścicielem ponad 50 % ogólnej liczby akcji innego banku lub banków, zwanych dalej „bankami zależnymi”, dających ponad 50 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu każdego banku zależnego.

2. Bank dominujący nie może być podmiotem powiązany kapitałowo i organizacyjnie z innym bankiem jako podmiot zależny lub stowarzyszony w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591).

3. Każdy z banków, o których mowa w art. 1 ust. 2 i 3, może należeć tylko do jednej grupy bankowej. Nie wyłącza to prawa takiego banku do nabywania akcji innych banków.

4. Grupa bankowa powstaje na podstawie umowy.

Art. 3. 1. Bank zależny nie może być akcjonariuszem banku dominującego.

2. Bank zależny, który w dniu zawiazania grupy bankowej posiada akcje banku dominującego, jest zobowiązany do ich zbycia w terminie 6 miesięcy od dnia zgłoszenia do rejestru handlowego umowy o zawiązaniu grupy bankowej.

3. Bank zależny nie może nabywać na swój rachunek ani przyjmować w zastaw akcji banku dominującego, z wyjątkiem nabycia akcji w trybie postępowania egzekucyjnego na zaspokojenie roszczeń banku zależnego. Bank zależny zobowiązany jest zbyć nabyte akcje banku dominującego w terminie 6 miesięcy od dnia ich nabycia.

Art. 4. 1. Zawarcie umowy, o której mowa w art. 2 ust. 4, może nastąpić po podjęciu odpowiednich uchwał przez walne zgromadzenia akcjonariuszy banków, które zamierzają zawiązać grupę bankową.

2. Umowę pomiędzy bankami o zawiązaniu grupy bankowej zawiera się w formie pisemnej, z podpisami notarialnie poświadczonymi.

3. Umowa o zawiązaniu grupy bankowej określa w szczególności:

- 1) bank dominujący i bank lub banki zależne,
- 2) okres, na jaki została zawarta,
- 3) liczbę akcji i liczbę głosów wynikających z akcji banków zależnych, będących w posiadaniu banku dominującego,

- 4) liczbę akcji i liczbę głosów wynikających z akcji banków zależnych, wzajemnie posiadanych przez te banki,
- 5) dodatki do firm wskazujące na przynależność do grupy,
- 6) zasady i tryb realizacji obowiązku gwarantowania bieżącej płynności płatniczej banków należących do grupy oraz wysokość, do której płynność jest gwarantowana,
- 7) zasady i tryb uzgadniania polityki finansowej i operacyjnej grupy,
- 8) warunki i sposób wystąpienia z grupy.

4. Umowa o zawiązaniu grupy bankowej może przewidywać powołanie rady grupy bankowej oraz określać jej skład, kompetencje i sposób działania.

5. Umowa o zawiązaniu grupy bankowej, a także każda jej zmiana wymaga, dla swej ważności, uchwał walnych zgromadzeń banków należących do grupy.

6. Zarząd każdego banku należącego do grupy składa sądowi rejestrowemu umowę, o której mowa w ust. 2, zgłasza zmiany tej umowy oraz jej rozwiązanie.

7. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do rozwiązania umowy.

Art. 5. Firma każdego z banków należących do tej samej grupy bankowej powinna wskazywać na przynależność do grupy. Dokonana w tym celu zmiana firmy banku podlega ujawnieniu w rejestrze handlowym.

Art. 6. 1. O zawiązaniu grupy bankowej zarząd banku dominującego ogłasza trzykrotnie w pismach przeznaczonych do jego ogłoszeń, w odstępach nie krótszych niż dwutygodniowe i nie dłuższych niż miesięczne, oraz jednokrotnie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Ogłoszenia powinny wymieniać w szczególności:

- 1) datę zawarcia umowy o zawiązaniu grupy bankowej,
- 2) istotne postanowienia umowy,
- 3) datę zgłoszenia umowy do rejestru handlowego,
- 4) firmy i siedziby banków należących do grupy bankowej,
- 5) liczbę i wartość nominalną akcji banku dominującego,
- 6) liczby i wartości nominalne akcji banków zależnych, ze wskazaniem liczby i wartości nominalnej akcji objętych przez bank dominujący oraz liczby głosów, przysługujących bankowi dominującemu na walnych zgromadzeniach akcjonariuszy banków zależnych.

2. W przypadku zmian w składzie grupy bankowej oraz jej rozwiązania stosuje się odpowiednio przepis ust. 1.

Art. 7. O ile umowa nie stanowi inaczej, zbycie pakietu mniejszościowego akcji banku zależnego oraz akcji banku dominującego, należącego do grupy bankowej, innym podmiotom niż wymienione w art. 1 ust. 2 lub 3 nie powoduje wygaśnięcia uprawnień i zobowiązań grupy bankowej ani banków należących do niej, określonych w umowie o zawiązaniu grupy oraz w przepisach ustawy.

Art. 8. 1. Udział osób będących członkami zarządu lub rady banku dominującego albo członkami zarządu lub rady banku zależnego oraz osób zajmujących stanowiska kierownicze w organach banków należących do grupy bankowej - nie stanowi działalności konkurencyjnej niedozwolonej na podstawie odrębnych przepisów.

2. Przez osoby zajmujące stanowiska kierownicze rozumie się osoby wymienione w art. 378 Kodeksu handlowego oraz prokurentów.

Art. 9. Bank nie może zawierać z akcjonariuszami, członkami organów i pracownikami banku dominującego lub innego banku, należącego do grupy bankowej:

- 1) umów rachunku bankowego, pożyczki, kredytowych, gwarancji i poręczenia - na warunkach korzystniejszych od ogólnie stosowanych przez ten bank dla tych rodzajów umów,
- 2) jakichkolwiek innych umów - na warunkach korzystniejszych od ogólnie stosowanych przez ten bank dla danego rodzaju umów.

Art. 10. 1. Bieżąca płynność płatnicza każdego banku należącego do grupy bankowej jest gwarantowana przez wszystkie pozostałe banki tej grupy, na zasadach i warunkach oraz do wysokości określonych w umowie, o której mowa w art. 2 ust. 4.

2. Począwszy od dnia konsolidacji sprawozdań finansowych przy określaniu wysokości funduszy własnych banków należących do grupy bankowej dla potrzeb stosowania norm i granic określonych ustawą - Prawo bankowe uwzględnia się sumę funduszy własnych tych banków, pomniejszonych o akcje, udziały oraz wkłady kapitałowe wniesione do innych banków należących do grupy.

3. Przy ustalaniu norm i granic określonych ustawą, o której mowa w ust. 2, grupa bankowa traktowana jest w taki sposób, jakby stanowiła jeden bank.

4. Komisja Nadzoru Finansowego określi szczegółowe zasady ustalania, dla celów wskazanych w ust. 2, wysokości funduszy własnych banków należących do grupy bankowej.

Art. 11. 1. Za zobowiązania banku należące do grupy bankowej, w przypadku określonym w art. 108 ust. 1 i 2 ustawy - Prawo bankowe, pozostałe banki należące do tej grupy odpowiadają jak poręczyciele, od dnia konsolidacji sprawozdań finansowych. Odpowiedzialność każdego banku należącego do grupy jest proporcjonalna do udziału kapitału akcyjnego tego banku w sumie kapitałów akcyjnych wszystkich banków grupy łącznie w dniu powstania danego zobowiązania.

2. W przypadku rozwiązania umowy o zawiązaniu grupy bankowej, przepis ust. 1 stosuje się do zobowiązań, które powstały w okresie przynależności banku do grupy bankowej.

Art. 12. 1. Grupa bankowa sporządza, na podstawie sprawozdań finansowych banków należących do grupy, skonsolidowane sprawozdanie finansowe, zestawione w taki sposób, jakby grupa ta stanowiła jednego przedsiębiorcę. Na skonsolidowane sprawozdanie finansowe składają się:

- 1) skonsolidowany bilans,
- 2) skonsolidowany rachunek zysków i strat,
- 3) skonsolidowane sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych,
- 4) informacja dodatkowa,
- 5) sprawozdanie z działalności grupy za rok obrotowy.

2. Bank zależny obejmuje się konsolidacją pełną, w rozumieniu przepisów o rachunkowości.

3. Dniem konsolidacji sprawozdań finansowych jest pierwszy dzień miesiąca następującego po miesiącu, w którym właściwy organ banku dominującego zatwierdził pierwsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

4. Do sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy bankowej stosuje się przepisy o rachunkowości.

Art. 13. 1. Dwa lub więcej z banków, o których mowa w art. 1 ust. 2 i 3, może połączyć się w jeden bank.

2. Do łączenia się banków, o których mowa w ust. 1:

- 1) stosuje się przepisy Kodeksu handlowego o łączeniu spółek akcyjnych, z wyłączeniem art. 313, 466 i 467,
- 2) nie stosuje się przepisów art. 78 i art. 80-84 ustawy - Prawo bankowe oraz art. 11 i 11a ustawy z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym (Dz. U. z 1995 r. Nr 80, poz. 405).

3. Bank utworzony w wyniku połączenia banków, o których mowa w art. 1 ust. 2 i 3, upoważniony jest do prowadzenia działalności w takim zakresie, w jakim był upoważniony którykolwiek z banków przed ich połączeniem.

4. Połączenie się banków, o którym mowa w ust. 1, oprócz uchwalenia warunków połączenia, zgodnie z treścią art. 464 Kodeksu handlowego, poprzedzone jest zatwierdzeniem przez walne zgromadzenia akcjonariuszy tych banków zasad realizacji połączenia banków.

5. Zasady realizacji połączenia banków, o których mowa w ust. 4, określają w szczególności:

- 1) wskazanie celów połączenia,
- 2) wykazanie pozytywnych efektów połączenia, które mają być osiągnięte,
- 3) szczegółowe określenie zasad i terminarza procesu unifikacyjnego,
- 4) oszacowanie kosztów połączenia,
- 5) ustalenie wartości każdego z połączonych banków,
- 6) oszacowanie wartości banku, który powstanie w wyniku połączenia.

Art. 14. Walne zgromadzenie akcjonariuszy banku, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lub 3, może podjąć uchwałę w sprawie:

- 1) połączenia z jednym lub kilkoma bankami, o których mowa w art. 1 ust. 2 lub 3,
- 2) podwyższenia kapitału akcyjnego banku przez wniesienie, na pokrycie podwyższenia tego kapitału, wkładów niepieniężnych w postaci akcji innego banku lub banków, o których mowa w art. 1 ust. 2 lub 3.

Art. 15. 1. Minister Skarbu Państwa w porozumieniu z Ministrem Finansów, działając w imieniu Skarbu Państwa, może wnieść na pokrycie podwyższenia

kapitału, o którym mowa w art. 14 pkt 2, należące do Skarbu Państwa akcje banków, o których mowa w art. 1 ust. 2 lub 3.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do wniesienia akcji przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego, inne organy administracji państwowej - w zakresie, w jakim zostały upoważnione do reprezentowania Skarbu Państwa, lub przez inne podmioty wymienione w art. 1 ust. 2.

Art. 16. Wartość wkładu niepieniężnego (aportu), o którym mowa w art. 14 pkt 2, wnoszonego przez Ministra Skarbu Państwa w porozumieniu z Ministrem Finansów lub Prezesa Narodowego Banku Polskiego, inny organ administracji państwowej - w zakresie, w jakim został upoważniony do reprezentowania Skarbu Państwa, lub przez inny podmiot wymieniony w art. 1 ust. 2 lub 3, jest równa sumie wartości bilansowej wnoszonych akcji.

Art. 17. Do akcji banku dominującego, wydanych w zamian za aporty wniesione w postaci akcji innego banku, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lub 3, przez Ministra Skarbu Państwa w porozumieniu z Ministrem Finansów lub Prezesa Narodowego Banku Polskiego, inny organ administracji państwowej - w zakresie, w jakim został upoważniony do reprezentowania Skarbu Państwa, lub przez inny podmiot wymieniony w art. 1 ust. 2, oraz do akcji banku utworzonego w wyniku połączenia banków, o których mowa w art. 1 ust. 2 lub 3 - nie stosuje się przepisu art. 347 Kodeksu handlowego.

Art. 18. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, maksymalne stawki wynagrodzenia notariuszy za czynności notarialne związane z podwyższeniem kapitału lub połączeniem banków, o których mowa w art. 1 ust. 2 lub 3.

Art. 19. 1. Objęcie akcji w wyniku podwyższenia kapitału, o którym mowa w art. 14 pkt 2, nie stanowi udostępnienia akcji osobom trzecim w rozumieniu art. 866 ust. 3 ustawy - Prawo bankowe.

2. Pracownikom banku należącego do grupy bankowej, zatrudnionym w tym banku w dniu konsolidacji sprawozdań finansowych albo zatrudnionym w bankach należących do grupy w dniu ich przekształcenia z banku państwowego w spółkę akcyjną, przysługuje prawo nabycia wyłącznie akcji banku dominującego, na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 lipca 1990 r. o prywatyzacji

przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 51, poz. 298, z 1991 r. Nr 60, poz. 253 i Nr 111, poz. 480 oraz z 1994 r. Nr 121, poz. 591 i Nr 133, poz. 685). Liczba nabywanych w ten sposób akcji ustalana jest łącznie dla pracowników banków danej grupy bankowej.

3. Łączna wartość ulg, o której mowa w art. 24 ustawy określonej w ust. 2, przypadających pracownikom banków należących do grupy bankowej, zatrudnionym w tych bankach w dniu konsolidacji sprawozdań finansowych, nie może przekroczyć iloczynu średniej wartości wynagrodzeń wypłaconych w sektorze przedsiębiorstw na jednego zatrudnionego w okresie 12 miesięcy poprzedzających utworzenie grupy oraz liczby pracowników nabywających akcje.

4. Łączna wartość ulg, o której mowa w art. 24 ustawy określonej w ust. 2, przypadających pracownikom banków należących do grupy bankowej, zatrudnionym w tych bankach w dniu ich przekształcenia z banku państwowego w spółkę akcyjną, nie może przekroczyć iloczynu średniej wartości wynagrodzeń wypłaconych w gospodarce państwowej na jednego zatrudnionego w okresie 12 miesięcy poprzedzających wpisanie spółki do rejestru handlowego oraz liczby pracowników nabywających akcje.

5. W przypadku zbiegu uprawnień do nabycia akcji na zasadach preferencyjnych z tytułów, o których mowa w ust. 3 i 4, uprawniony pracownik ma prawo wyboru sposobu naliczania ulgi.

Art. 20. 1. Przy udostępnianiu osobom trzecim akcji banku dominującego przepisy rozdziału 3 i art. 44 ustawy, o której mowa w art. 19 ust. 2, stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem, że uprawnienia Ministra Przekształceń Własnościowych w tym zakresie wykonuje Minister Skarbu Państwa w porozumieniu z Ministrem Finansów.

2. Przy udostępnianiu osobom trzecim akcji banku zależnego stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 3 ustawy, o której mowa w art. 19 ust. 2, z wyłączeniem art. 24 tej ustawy.

Art. 21. W ustawie z dnia 31 stycznia 1989 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 1992 r. Nr 72, poz. 359, z 1993 r. Nr 6, poz. 29, Nr 28, poz. 127 i Nr 134, poz. 646, z 1994 r. Nr 80, poz. 369 i Nr 121, poz. 591, z 1995 r. Nr 4, poz. 18 i Nr 133, poz. 654 oraz z 1996 r. Nr 10, poz. 61 i Nr 75, poz. 357) w art. 971 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Bank nie może zawierać z akcjonariuszami, udziałowcami, członkami organów i pracownikami banku:

- 1) umów rachunku bankowego, pożyczki, kredytowych, gwarancji i poręczenia - na warunkach korzystniejszych od ogólnie stosowanych przez ten bank dla tych rodzajów umów,
- 2) jakichkolwiek innych umów - na warunkach korzystniejszych od ogólnie stosowanych przez ten bank dla danego rodzaju umów.”.

Art. 22. Rada Ministrów składa Sejmowi coroczne sprawozdanie z wykonania ustawy, z tym że pierwsze sprawozdanie złożone zostanie do dnia 30 listopada 1996 r.

Art. 23. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.